

U šest pozamašnih knjiga počele su u Sofiji izlaziti bugarske narodne tvorevine pod gornjim naslovom. Do kraja čitavoga pothvata taj će zbornik imati 12 knjiga. Redaktorski kolektiv sastoji se od ovih stručnjaka: prof. M. Arnaudova, Iv. Burina, Hr. Vakarelskoga, prof. P. Dinekova i D. Osinina, koji je ujedno i odgovorni urednik čitave kolekcije. Prva knjiga nosi naslov »Junačke pjesme« (izbor i redakcija i Iv. Burin); druga »Hajdučke pjesme« (izbor i redakcija D. Osinin); treća »Historijske pjesme« (izbor i redakcija Hr. Vakarelski), a onda slijede »Mitske pjesme« (izbor i redakcija Mihael Arnaudov), »Ljubavne pjesme« (izbor i redakcija D. Osinin i Iv. Burin) i »Obredne pjesme« (izbor i redakcija M. Arnaudov i H. Vakarelski). Nakladnik ovoga zanimljivog izdanja je »Blgarski pisatel« u Sofiji. Uvodnu riječ u čitav zbornik napisao je Georgi Karaslavov, poznati suvremeni bugarski književnik, autor »Snahe«, preveden i u nas. Njegov uvod napisan za ovu kolekciju nosi naslov »Bugarska narodna poezija«. U kolekciju su pod bugarskim imenom uključene i neke makedonske pjesme. Svaki je svezak, koji otprilike iznosi oko 700 strana, popraćen opsežnim predgovorom urednika, njegovim bilješkama o pojedinim pjesmama (ne svima), te rječnikom stranih ili manje poznatih riječi. Svakako pothvat vrijedan hvale, ali koji će se moći u potpunosti ocijeniti tek kad budu objavljeni i ostali svesci ove zanimljivo zamišljene edicije. Nas posebno mora zanimati ovaj veliki pothvat susjednoga bratskog naroda i zbog toga što su mnogi sadržaji i motivi bugarske narodne poezije srodni našima, te što je nemali broj junaka s istim imenom i prezimenom ili nadimkom zastupan i u našim i u bugarskim folklornim pjesmama. Dosta je pri ovoj tvrdnji spomenuti samo neke od tih junaka, npr. iz samoga 1. sveska: Marka Kraljevića, Debelić (Debel) Novaka, Filipa Madžarina, Sekula, Liuticu Bogdana, Arvatku djevojku, Musu Kesendžiju, Crnog Arapina, Gruju i Dojčina. A onda su zanimljive i neke metričke srodnosti pojedinih pjesama ovog zbornika i stanovitog broja naših pjesama iz Dalmacije i Hrvatskog primorja, oblika balade i romance.

Svi su svesci ove opsežne edicije tvrdo ukoričeni, a kakvoća papira kao i elegancija sloga na zamjernoj su grafičkoj visini.

O. Delorko

VITO MORPURGO, I FRATELLI IBRO E PAŠO MORIĆ NELL' INTUIZIONE POPOLARE DELLA BALLATA BOSNIACA. Estratto dagli ANNALI del Corso di Lingue e letterature straniere presso l'Università di Bari. Vol. V, 1962.

Studija pod naslovom »Braća Ibro i Pašo Morić doživljeni pučkom intuicijom bosanske balade«, objavljena god. 1962. u Bariju kao poseban otisak »Anala za tečajeve stranih jezika i literatura«, sv. V, predstavlja daljnji rad njezina autora Vita Morpurgo na proučavanju narodne poezije naših muslimana u Bosni (prve dvije studije obuhvaćale su i one u Hercegovini). V. Morpurgo je, naime, god. 1959. objavio dvije studije »Ljudska drama u ženskim muslimanskim narodnim pjesmama Bosne i Hercegovine« (Il dramma umano nei canti popolari musulmani femminili della Bosnia e dell' Erzegovina) i »Predrasuda, magija i praznovjerje u narodnoj muslimanskoj lirici Bosne i Hercegovine« (Pregiudizio, magia e superstizione nella lirica popolare musulmana della Bosnia e dell' Erzegovina). U trećoj studiji, o kojoj je riječ u ovom osvrtu, talijanski slavist se pozabavio pogibijom braće Morića i odjekom te pogibije u anonimnim pučkim baladama koje su spjevane u povodu te njihove pogibije. Držeći se historijskih činjenica kojima se mogao poslužiti, a kojih kako se čini nije bilo na pretek, Morpurgo je pokazao razliku između onoga što se zaista dogodilo i onoga što su tradicionalne balade usvojile da se dogodilo, tj. talijanski je slavist iznio na koji se način jedan povjesni događaj transformirao, prešavši u sadržaj usmene balade, u svoju umjetničku objektivaciju. Glavni lik u tim baladama postala je — uz temperamentne i na svoj način odvažne Moriće — njihova nesretna majka.

Osobito nam se sviđa što je Morpurgo u svim varijantama koje spominje — a osobito u onim dvjema kojima se potanje pozabavio i koje je radi svojih sunarodnjaka, a u vezi s tumačenjima preveo i na talijanski jezik — tražio onu finu humanost kojoj je glavni nosilac majka ubijene braće i koja ne mogavši da ih spasi i sama umire od jada za njima.

O. Delorko